

GENT NOVA

Periòdic Catalanista ↔ Portaveu del Centre Catalanista "Gent Nova"

Sortirà cada dissapte

ANY XIV

BADALONA 6 ABRIL 1912

NÚM. 541

Redacció y Administració: Lluç, 51, 53 y 55 y Sant Francesc, 58 y 60. - Badalona

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Badalona, al mes 50 céntims. Fora, trimestre 1'50 pessetes. Número solt 10 céntims

Tots los treballs se publican baix la exclusiva responsabilitat de sos autors.—No's tornen els originals.

Vergonya eterna á aquells que, despreciant son idioma, alaben el dels altres. - DANTE

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevolga que sia llur pensar y sentir en matèries religioses, polítiques y socials.

(DECLARACIÓ DE LA VII ASSEMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA)

EN L'ACTUAL MOMENT POLITIC

L'actual aproximació de la dreta catalana als partits conservadors espanyols y la seva possible fusió o aliança ab el partit maurista, ve a plantejar un dels problemes mes greus, de que hi ha memoria dins del camp català.

Fins ara, dretes y esquerres podien igualment esser considerades com a partits polítics netament catalans, puig el fet del conservadurisme dels uns y del republicanisme dels altres no era motiu pera negarlos la catalanitat que portaven desde llur origen, catalanitat refermada en rescents y memorables campanyes.

Fins are uns y altres es discutien els respectius graus de catalanisme; les dretes acusaven a les esquerres de supeditar l'ideal catalanista a la forma de govern republicana; les esquerres retreien a les dretes els seus actes de acatament als poders constituits, les seves simpaties mauristes, y cada hu s'en prenia lo que volia.

Empró, si per desgracia es un fet l'aliança o fusió de la «Lliga» ab el partit conservador, que passarà? Acceptaran les forces actualment acoblades a la «Lliga» les noves orientacions d'en Cambó? Poden els qui les acceptin continuar essent tinguts com a catalanistes? Allavors no's tractarà d'aproximacions discutibles mes o menys personals, sino d'un fet concret que afectarà per igual a tots els que l'acceptin y continuin figurant en les fileres del regionalisme maurista.

La incorporació o fusió ab un partit monàrquic espanyol porta com a natural conseqüència l'acceptació de l'actual regim centralista continuador del mateix que va privar a Catalunya de les seves llibertats, y la substitució de l'ideal catalanista per

l'ideal espanyolista que deu acatar tot aquell qui vulgui pendre part en les tasques d'algun dels partits turnants. Els qui colaboren a la política general del govern accepten la seva legalitat, consideren per lo tant legal l'actual règim bastit sobre l'anulació de les personalitats regionals y neguen rahó a la protesta nostra.

Si demà's carlins reconeguessin la legalitat de l'actual monarquia, que quedaria del carlisme? Per aixó y molt lògicament, fins avui el formar part d'una entitat catalanista, significaba y requeria no perteneixer a cap partit polític espanyol.

Posades aixís les coses si per desgracia la «Lliga», única forsa que representa la dreta catalanista, es passés al maurisme, seria possible continuarla considerant com a forsa catalanista? Y per altra part, com negar el dret de dirse catalanistes a homes que han contribuït poderosament al desenvolupament dels nostres ideals, que han escrit en pàgines inolvidables la essència del nostre credo? Com esborrar, tot d'una, una historia en la que si hi han aproximacions y renunciaments, també hi ha protesta y sacrifici?

Qüestió es aquesta que s'ha de resoldre ab seny y calma, puig si bé no hi ha entre nosaltres cap papa ab dret a l'excomunió política, si'l grau de catalanisme de cada hu es cosa que no se pot pesar ni medir, també es cert com vulgarment se diu que no se pot repicar y anar a la processó, ni encendre un ciri a Deu y un altre al diable. Per damunt de tot se té de conservar en tota sa integritat l'ideal catalanista. Es molt convenient que homes catalans influeixin en la política espanyola pera encaminarla cap a solucions autonòmiques; però es més convenient encara que'ls partits autonomistes subsisteixin en tota llur integritat, conti-

nuant la protesta, puig d'altra manera, com podrien desde'l poder treballar per l'autonomia de Catalunya si'ls catalans ens declaréssim ja conformats a no tenir-la?

La qüestió vol molt seny i el seu plantejament tal volta no es llunyà; la seva resolució serà necessària. Respectem els homes però avans que tot, salvem els principis, que ells representen la Patria.

DESPRÉS D'UNA CONFERENCIA

En Layret ha tornat a parlar. Y al parlar ho ha fet pera esvair els dubtes—ell mateix ho digué—que havien suggerit als capítols de l'esquerra y fins als ciutadans que nodreixen ses fileres, les paraules per ell pronunciades en la conferencia de Lleida.

Poca cosa de nou ha dit y en poc ha aclarit les paraules per ell pronunciades en la susdita conferencia. Ha fet més, les ha ratificades, a l'ensemps que ha sentat algunes afirmacions que nosaltres, nacionalistes ans que tot, no podem deixar passar sense comentar-les.

Ell, com molts altres, ha atribuït la responsabilitat de la crisi del catalanisme,—crisis que nosaltres considerem que espiritualment no existeix—a una sola de les forces polítiques que l'integren: a la dreta. No intentarem pas negar que la dreta ha estat qui més ha contribuït al descoratjament y a la pèrdua de la fe en el nostre poble per la depressió que en el sentiment en pro de les reivindicacions catalanes ha portat la desorientació y inconseqüència política dels seus directors. Però hi ha que reconèixer també que l'esquerra bastant, casi es pot dir tant, hi ha contribuït.

Si per una banda la dreta ha entrat en tota mena de conxorxes ab els vells cacics, enfront de qui un dia aixecaren l'honrada senyera catalanista duent en el seu programa l'anorreament d'aquests paràsits, no es menys cert també, que l'esquerra ab l'afany de nodrir ses fileres d'adeptes, encara que la llur representació fos solzament numérica, no ha trobat el més petit dupte en posarse en conxorxa ab uns altres cacics, que si be materialment no ho son, perquè les circumstancies els ho impedeixen, sostenen el cacicat moral en les forces lliberals de la península.

Y no es així tot. Alguns dels seus prohoms han arribat a fer públicament tals afirmacions y declaracions, tan poc homogenies ab els ideals que diuen professar, que fora esser cec el no comprendre el camí poc nacionalista que ha seguit l'esquerra.

Per altre part, lo que ara diu en Layret, de que's fa necessari deixar a banda les velles estridències y entrar en una corrent de germanor ab els demés partits polítics d'Espanya. No hi veiem la necessitat, perquè cal considerar—y d'això n'estem convençuts, y per experiència ell ho havia de saber—que l'únic paper que representarien al seu

costat fora el de servirlos d'escambell pera els seus fins maquiavèlics y ajudar la tasca dels centralistes, que no'n falten pas en els grupos republicans espanyols; y encara més: creu el senyor Layret que en el cas d'una suposada victòria per part dels partits d'oposició, arribant fins a l'enderrocament de l'actual règim, que s'ens donaria mai una mínima part de lo que son les nostres aspiracions? No; al menys així ho creiem nosaltres.

Es innegable l'animadversió que envers nosaltres y les nostres coses senten els de més enllà de l'Ebre. Els qui tinguessin el bon intent, si es que algú n'hi havia de portar a cap alguna reforma, fora blanc de los ireds de tots, absolutament tots, els partits polítics montats a l'espanyola.

Respecte a si els irlandesos ha sigut la política d'aproximació lo que'ls ha dut a la victòria, creiem que verament s'ha equivocat. A la memoria de tots està la tasca portada a cap, durant una infinitat d'anys per els bons patriotes irlandesos, per lo que's refereix a la llur actuació en la Cambra dels Comuns, com a la propaganda feta en tots els recons de la vella Irlanda. Res te que veurer, el que ara sumin llur esforç a l'esforç dels lliberals anglesos, que al fi y al cap els hi han dat lo que volien: així es després d'una infinitat d'anys de lliurar verdaderes batalles parlamentaries fent enèrgica oposició a tot lo que an'ls no'ls afavorís y de predicar la santa estridència pels quatre indrets de la seva terra, arribant en molts cassos a posarse en oposició ab la voluntat de casi tot el Regne Unit y fins de vegades a vessar llur sang. Y l'unió amb els lliberals, ve després d'haver disposat ells, ab la força numérica dels seus vots, de les decisions de la Cambra dels Comuns.

Els feren lo que no hem sabut fer nosaltres: unir-se en abraç fraternal y lluitar així units enfront de qui era el seu enemic.

Ara mateix en el problema de les mancomunitats, segons els informes telegràfics, el projecte que pensa presentar en Canalejas a les Corts, ab tot y no respondre en molt tros a les peticions fetes pels representants catalans, segons sembla va a esser, rudament combatut per totes les fraccions polítiques del Congrés y fins pels mateixos amics del Govern. Y, quina força coessiva presentarem nosaltres enfront dels que's disposen a soterrar el projecte? La dreta va de braset ab els conservadors, que per lo que's veu son els qui més el combatran. L'esquerra, acompanyada dels conjuncionistes, aont no hi hem vist generalment sentiments autonomistes.

No creiem pas que sigui aquest el millor camí a seguir. Si en lloc de procurar sanejarnos, ens acompanyem ab els ja corromputs per l'atmosfera centralista de la Cort, acabarem per caure en un ambient de postració tal del que difícilment podrem aixecarnos.

F. SALVADOR Y ROSÉS.

NOTES LOCALS

UNA DESTITUCIÓ

L'Arcalde en Martí Pujol, ha destituït al Qüefe del personal de Consums. Funda aquesta determinació, segons de públic s'ha dit, en deficiències en la vigilància del servei i en les facultats que — diu ell — li confereix la Llei. Nosaltres creïem, sense que signifiqui la nostra creença prejudicar la qüestió, que'l verdader fonament de la destitució està en les facultats, més o menys amplies que la Llei li dona, y no en les suposades deficiències que anomena y no senyala. Parlém aixís, perquè per simples deficiències no pot ni es deu destituir un funcionari públic; lo més que podia haver fet es suspèndrel temporalment y obrir un expedient.

En la sessió darrera, varen ferse greus acusacions contra l'Arcalde y'l President de la Comissió de Consums, en el sentit de que feia temps que's buscava un pretext pera fer dita destitució. Totes aquestes acusacions van consignades en l'extracte de la sessió, que publiquem en altre lloc d'aquest número; com també una manifestació del Arcalde que no està d'acort ab lo que consta en l'ofici que's comunica a l'interessat la destitució.

Per avui no volém dir rés més, ja que'n la vinenta sessió, probablement, es deurà discutir llargament aquesta qüestió, en tot y que per informes particulars, se'ns hagi confirmat esser certes les desconsideracions de que ha sigut objecte el referit empleat destituït, per part del President de la Comissió y de l'Arcalde.

DE LES ESCOLES PROFESIONALS

S'ha aprovat per l'Ajuntament un parer de la Comissió de Foment, en el que's proposa l'inversió de 4.000 pessetes, d'acort ab el sentit que foren presupostades per l'anterior Ajuntament, y que es pera la creació d'un Patronat propulsor de l'ensenyansa professional, projecte tan bellament explicat per l'amic Rodon y Amigó, en l'inaugural del present curs de l'Escola que dirigeix.

S'havia dit que la majoria s'oposava a formulá aquet parer y aixís sembla que era, empró es diu que'n la Comissió no tingueren altre recurs que'l de deixar-se convence pel regidor de minoria que'l defensava.

Més val aixís y ens en felicitém.

TOLERANCIA

Un altre aplaudiment devém dirigir a la majoria y minories del Ajuntament per la forma en que procediren al llegir-se l'invitació del Ecónom de Santa Maria convidantlo a les funcions religioses de la Setmana Santa. Y l'aplaudim perquè constitueix un acte verament tolerant y està d'acort ab nostre sentir respecte el particular, ja que sempre hem defensat la necessitat de la armònica actuació dels diferents grups badalonins dintre'l Municipi.

LO DEL LABORATORI

Hi ha qui defensa ab una serie de arguments de

que'l Laboratori s'instali en el tercer pis de les Cases Consistorials y no en el lloc acordat per l'anterior Ajuntament.

A ells hi devém oposar:

Primerament, que'l que sigui el lloc destinat més céntric no es cap raó, car els anàlisis no son coses que's fassin immediatament de la presentació de les substancies que's portin a analisar; que a Badalóna tot se sab, per que s'ignorés el lloc de l'instalació, encara que's fés a la casa del carrer de Sant Brú, y que no portaria cap desventatja ho fá suposar el fet de que dita decissió del anterior Ajuntament, vá ferse d'acort ab el Cos Mèdic de Badalona.

En segon lloc, devém fer públic que, segons els informes que tenim, a la casa del carrer de Sant Brú ja hi han fets els fonaments del Laboratori y que les obres foren suspeses a primers de Janer d'enguany.

En tercer lloc, que sempre seria a nostre entendre més higiènic y més separat de tota altra dependència el Laboratori y els seus desaigües y es podria dotar més fàcilment de la llum que's volgués, si s'aixequés en edifici apart, com acordá fer l'anterior Ajuntament, que no a càla Ciutat com fá l'actual, y l'espai que ocuparia no privaria pera rés les altres instalacions que'n lo ja edificat senyala que s'hi podrien fer. No passa aixís en les Cases Consistorials, aont el lloc es reduidíssim y es probable que pera les necessitats de Badalona aviat sigui insuficient.

Y finalment, que celebrarem molt que l'actual Ajuntament es preocupi de instalar degudament l'Arxiu.

Per totes aquestes raons y per les ja dites anteriorment, seguim considerant més apropósit pera l'instalació del Laboratori el lloc acordat per l'anterior Ajuntament, que les Cases Consistorials aont l'establirà'l actual.

ENSENYANT L'ORELLA

En el número de la passada setmana, l'orgue dretista ens atribueix uns instints y procediments perversos, que mai hem tingut ni hem defensat. El confrare s'ha equivocat de casa, son uns altres els que volen sitiar per fam an els que no son dels seus y els fan nosa.

Es fals y ningú pot provar que cap de nostres textos puguin tenir l'intenció que, ab tanta des preocupació, ens atribueix l'aludit confrare. Y ho volia fer creure tant que eren aquelles nostres intencions, que fins amenassaba ab represalies. Vegis aquesta mostra:

«No volém dir que renunciem al dret de les represalies, si el cas arriba. En aquest mon tothom té dret a la vida ab tots els seus atributs y no hi ha ningú que no pugui treurer EL SANT CRIST GROS y fer lo que intenta o mellor dit aconsellar el confrare.»

Y efectivament son tan previsors, que sense que nosaltres haguém fet víctimes—que mai n'hen vol-

gut; ni voldré ferne cap—l'endemà de publicarse les anteriors ratlles, l'Arcaide destituïa, sense previ expedient demostratiu de faltes, al Quefe de personal de Consums.

No hi calen comentaris.

RAPIDES

ELS JUEUS.

Sembla que avui que es dissapte de gloria, hauria d'esser més que mai, dia de perdó. Pero en vá demá y demá—passat la Iglesia celebrarà la resurrecció de Crist que predicà l'amor al pròxim y que pel pròxim oferi la seva sang, si en les multituds, si en les costums populars, baix una apariència d'acte ignoscent y d'esplai infantil s'amaga un fet que es tot odi, que es tot venjansa, que es volguer mantenir candent a perpetuitat la màquina estigmatizadora pera tota una rassa.

Potser avui haurà sigut causa de l'enutj vostre el que una colla de xicots hagin picat escandalosament en les portes de vostra casa; o potser serà en la vostra propia llar que haureu de sufrir les estridencies que representen aixó que ne diuen «matar als jueus».

Aquests actes que a primer entuvi sols els trovareu detestables perque son incivils y propis de mal educats, tenen reminiscencies de fets greus, de morts, de violentes persecucions y martiris... Ells mateixos se denuncien: «Mateu als jueus».

Es lo que encara queda d'aquells fets sagnants de segles enrera, d'aquells temps sense pietat, en que la rassa jueua era perseguida despietadament o se veia ab tota ignomia carregada de lleis y disposicions que feien de tota ella una rassa d'esclaus y de víctimes.

En respecte a aquella sang divina derramada un jorn en el Gòlgota, no podria desaparèixer aquesta innoble costum—innoble ja sols pel seu nom—del dissapte de gloria?

No seria millor en lloc d'avivar el foc de les aversions de rassa, predicar pera la seva unió?

Y si rés d'aixó pot atendre, no podrien els pares y encarregats prohibir als seus fills que «matin els jueus» per lo que resulta, com ja he dit, una prova de gran mala educació?

Y per fi, no podrien les Autoritats civils, que bé prou que es de la seva incumbencia, aplicar alguns correctius pera que aixó s'acabi aviat? Y les autoritats eclesiàstiques que tant severes se mostren moltes vegades, no podrien condemnar aquesta costum gens cristiana y tan poc caritativa?

EXPRES.

COMUNICATS

Srs. Redactors de «GENT NOVA».

Present.

Volguts amics y companys de causa: Vos agrairé la inserció del següent comunicat.

Mercés y disposeu de vostre amic y servidor,

LLORENS MONÉS COSTA.

Badalona, 3 d'Abril 1912.

Enterat de un comunicat publicat en varis periódics locals, entre altres «GENT NOVA» en el nombre del dissapte prop-passat y suscrit per en Faustí Nadal, he estat indecis si debia o no contestar a alguna alusió personalíssima que fa an a mi. Per últim m'he decidit, car el meu silenci podria esser interpretat com a culpabilitat a intencions que jamai he tingut.

Passo per alt lo que fa referencia a la meua reelecció, car el firmant no deu tenir present les paraules d'elogi que per mi va tenir a la presentació de la candidatura, paraules que anaven aparellades ab les que dirigí an en Josep Batlle Solà, de grata memoria, lamentant que motius poderosos adults per l'interessat, haguessin fet desistir a la Comissió electoral de presentarlo també a la reelecció.

Me concretaré molt principalment a la part que se refereix el firmant de que jo indirectament vareig acusar d'encubridor de immoralitats an en Vergés. Ningú pot ferme capas de semblant intenció an aqueix bon amic, quina noblesa molts han d'envejarli.

L'amic Vergés coneix els motius que varen induir-me a fer unes manifestacions en ple Consistori a requeriment del regidor Sr. Serra, les que varen produir quelcom d'efecte en algún empleat segons proves que'n va rebre l'amic en Joan Fló.

Lo que ha de procurar el firmant, es que'l vici extés arreu de nostra ciutat desapareixi, aportanthi tots els esforços que jo desde l'any 1906 y comensant en l'alcaldia d'en Martí Pujol fins al cessar en el càrrec de regidor vareig fer, y sols es de lamentar que no s'hagi obrat ab l'energia indispensable pera tallarlo d'arrel; y al dir aixó no tinc la més petita censura per en Vergés, de qui, per la confiança que ab mi tenia, conexia jo els medis que va posarhi pera evitarlo y lo que l'entrebancaba pera obrar ab l'energia demostrada en molts assumptes.

En quant a lo de les amistats interessades pera explotar amics moral y pecuniariament, mentres an el firmant se li «deturi la ploma» y no concretí, es igual que no hagi dit res.

LLORENS MONÉS COSTA

Sr. Director de GENT NOVA.

Present.

Molt senyor meu: Donanthi mercés per la publicació del meu remittit de la setmana passada y com crec qu'els comentaris que hi fá mereixen réplica, li participo haver enviat a «El Eco de Badalona» y «Sol Ixent» el següent comunicat, que també dirigeixo a vosté pera si té a bé insertarlo.

Son S.

FAUSTÍ NADAL.

Badalona 3 Abril 1912.

En el llarc comentari que fá GENT NOVA al meu comunicat, me crec en el dever de objectarhi lo següent:

Que tal com feia desde «El Rossinyol» quan l'abús de la mala fé y falta de la més rudimentaria noció de noblesa desapareixien de GENT NOVA y barbatejava com en l'estat present, li contestava algo de lo molt que's mereixia.

Que es cert que en Planas y el que soscríu defensaren en la Comissió electoral el cambi de districte de en Llorens Monés, però es descuida de dir a petició reiteradíssima de qui: y referent als elogis per mi tributat quan la presentació, foren, perque allavors, igual qu'ara, vareig considerarlo honrat administrador dels bens comunals, y no'l creia capas per, directa ni indirectament, traccionar uns amics pera favorir l'actuació partidista d'uns altres.

Que l'aferrarse tossudament en sostenir, encara que modificades y atenuades les acusacions de que sols procuro reventar al passat Ajuntament y en particular al ex-Arcalde Vergés, així com el tò de censura (notable invent de GENT NOVA) al parlar de la transferència de crèdit, indica sencillament la despreocupació incalificable de qui a continuació pretén indisposar-me ab en Pujol y en Domenech Galcerán ab les seves insidies, però sense aduir la més petita prova. Si «Sol Ixent» es ha excedit o no en certes campanyes, es cosa que cada hù apreciarà segons son criteri; lo que sí afirmo es que sense la hipocressia y traïció de GENT NOVA això no haguera sigut possible, doncs no s'hauria imposat la sortida de «Sol Ixent».

Qu'estic conforme en que es la defensa dels culpables el «ho ets més tú» tal com ho fá GENT NOVA, jo no: ja que jo sols dic; es fals lo per tú afirmat respecte mi, y en cambi tú, etz. etz.: no el «tú ho ets més» sinó el «tú ho ets, jo no».

Que sense qu'em comprometi a respectar sempre els motius que m'impedeixen el puntualisar qui son els amics explotadors, no cree convenient, per aré, dir rés més, per prudència y no covardia, ja que aquesta la té agavellada l'escriptor que no té pit per firmar lo qu'escriu.

Com deia en el meu remitit, sols l'Inmisquise GENT NOVA en la vida privada, després de campanyes personalissimes y violentes me vá decidir a escriure'l, y al últim reconeix qu'invadeix la vida privada, encara que vulga justificarlo dient es sols per excepció. Excepció? Fá dugues setmanes dirigintse cap aont hi tinc llassos de forta amistat... La setmana passada cap aont me guanyo'l pá de cada día... Demà... cap aont se dirigirá? Tal volta en els anys del periodisme, no's registri un cas semblant. Perdonéu-los Deu meu, que no saben lo qu'es fan! Quánt pot el despit pufista vergonyant, al trobarse ab que qui consideraven explotable, els demostrí no estar disposat a deixarse pendre'l pel!... Y tot ho barreijen ab cinisme inconcebible... Y volen fer creure que desitjaven una actuació armónica de totes les forces badalonines y autonomistes, els que vergonyosament s'aliaven més tart ab pufistes y socialistes... Y aixis van mentint y calumniant sempre ab habilitat mal disimulada, y sempre... sempre escudats ab l'anònim. FAUSTI NADAL.

Al present comunicat den Nadal tenim que fer-hi les següents aclaracions y comentaris:

Que «els articles publicats en un periòdic no son mai anònims, car a tots els periòdics hi ha un director responsable y que a GENT NOVA sempre hi ha hagut de Director un de nostres redactors; mai hem usat el procediment de determinats periodistes, de exigir a un subordinat seu que's fassi de director. Aixó ho sab en Nadal y per lo tant fá el tonto y no el valent al calificar d'anònims les nostres rèpliques.

Que's articles que *El Rossinyol* publicá contra GENT NOVA anaven sense firma, ab inicials desconegudes o ab pseudònim.

Que amics sempre de la veritat no tenim perquè ni hem pretengut mai amagar, que'l cambi de districte, al esser reelegit en Llorens Monés, va ferse a petició de l'interessat.

Que'ns ratifiquem en un tot quan hem estampat en nostres planes respecte la conducta que a l'Ajuntament ha observat en Nadal, porque ningú ens ha demostrat que hagin estat injustes, ni el mateix interessat. Que si en Nadal fá «examen de conciencia» ja recordarà quin concepte li mereixia la conducta den Pujol y den Domenech Galcerán en l'Ajuntament presidit per en Vergés y que no

tingui por de renyir ab dits senyors mentres interessos polítics els lliguin com fins ara.

Que fins ara ens créiem que de la sortida de *Sol Ixent* ne tenien culpa uns senyors que volien fer sortir un periòdic purament catòlic. Y que no som responsables d'altres actes que'ls nostres; per lo tant no tenim cap culpa de que's publiqui *Sol Ixent*, com tampoc ne tenim de que'n Nadal, que es titula home d'ordre, hagi resultat un regidor mitinesc, ni en tindrem de que l'istiu vinent hi pugui haver cólera, tifus y altres calamitats que puguin presentar-se. Que en Nadal vol fer un efecte ab alló de que'ns dirigim cap «aont se guanya el pá de cada día», porque com que suposem que sab de llegir, forso-sament haurá vist que en nostres ratlles no hi ha res que'l pugui perjudicar en el treball; y consti que nosaltres no usarem d'aitals procediments encara que tinguéssim motius pera ferho. No vulgui doncs en Nadal fer el paper de víctima, quan no té ni pot suposar cap motiu que'l justifiqui.

En Nadal ha fet l'afterior comunicat pera justificar-se devant del públic de la seva incalificable conducta, per la publicació del insertat en el número de la passada setmana y suscrit per el mateix. Empró no ho logra, car recula del aparent gest de valentia que semblava tenir al escriure el contingut del anterior, sortintnos ara, ab que després de molt amenassar, se embutxaca les armes que feia veure tenia, quedant en el ridícol en que cauen tots els valents que no exècuten les seves amenasses.

Nosaltres ja ho sabiem que no les realisaria, que no les podia realisar y per aixó varém cercar el calificatiu més adequat que se mereixia la seva pretenciosa y verinosa aturada de ploma, y varem posar covardia perquè es un acte de covardia y no de prudència, el que comet l'home que comensa insidiosament una cosa falsa ab l'instint de fer malbé reputacions de ciutadans respectables y no l'acaba perquè no pot provar lo que escriu sense cometre una impostura.

Aixis acaben les gallardies d'aquet home que al Consistori sembla que a tothora vulgui desafiar; ni provocantlo, hem lograt ferli sortir de la seva ploma lo que ell maliciosament volia fer creure, al públic, que callava, no comptant que hi hagués qui li desfaria la fantasia que ell volia crear.

Y avui recula vergonyosament, aixó sí tornantnos a insultar, com sempre ha sigut en ell costum, ab apreciacions, inventant combinacions polítiques y usant calificatius, que ja no fan cap efecte per haver sigut el plat de cada setmana d'un periòdic de la localitat. Perqué comet una reculada vergonyosa, quan diu. barrejat ab «cinisme inconcebible», ab altres conceptes, alló: «¡Quant pot el despit pufista vergonyant, al trobarse ab qui considera-ben explotable, els demostrí no estar disposat a deixarse pendre el pel!» després d'haver escrit aquell «mes... deturat ploma. . ja continuaré si es precis!»

Els polemistes valents com en Nadal, fan com el bon ví duran poc. ¿Perqué aparentar tanta valentia l'altre dia, si no hi havia la convicció y el valor pera sostenirla?

¡Y aquet home té la pretensió d'esser un puntal de la situació política que governa Badalona! ¡Pobra situació, si no 'n té d'altres!

DEL AJUNTAMENT

SESSIÓ ORDINARIA DEL DÍA 1.er DEL CORRENT

A dos quarts de nou declará oberta la sessió l'Arcalde en Martí Pujol, estant presents tots els regidors menys en Martí.

—Després de llegida, fou aprovada l'acta de la sessió anterior.

—Se concedeixen, a proposta de la Comissió d'Obres, els permisos demanats per en Rafel Padrós, na Josepa Culla, en Francesc Morató, en Antoni Itarte, en Rafel Llobet, en Josep Marot, en Miquel Palafort, en Francesc Xiol y en Francesc de A. Barriaga.

—Se llegeix un dictamen de la Comissió de Governació referent a la rectificació del carrer d'Anselm Clavé.

En Viñas, diu com es de consuetut en els dictamins, que aquest no ha sigut tractat en Comissió.

Li contesta en Doménech Renóm, no dient ni sí ni no, entaulant-se ab aital motiu una discussió en la que hi prenen part a més dels esmentats, en Miralles, en Serra y la presidència, resultant de la mateixa que qui va tractar-ne era la Comissió d'Obres ab l'arquitecte, empró que malgrat haver-se reunit immediatament després la de Governació y estant present encara segons digué en Viñas l'arquitecte, ni aquest ni els que ho sabien ho havien posat en coneixement dels que ho ignoraven de la Comissió, havent-se presentat no obstant dictamen.

Naturalment, aquest quedà vuit dies sobre la taula, pera que pugui tenir la conformitat de tots els individus de la Comissió.

—S'aprova un dictamen de la Comissió d'Hisenda sobre pagó de comptes, que ascendeixen á pessetes 5,202'28.

—Passen a la Comissió respectiva les instancies presentades per en Pau Cuadreny, en Miquel Costa y na Maria Coll, en Joan Amigó, na Concepció Cardona y na Salvadora Guardiola de Vidal sobre obres, y altre de Salvador Franch pera'l traspás de la taula núm. 13 de la Plassa Mercat.

—Se dona per enterat, a proposta de la presidència, d'un ofici del Reverent Econom de Santa Maria invitant al Ajuntament a les festes religioses del Dijous y Divendres Sant.

—Se llegeix una proposició firmada per varis regidors sobre la construcció de cloaques.

En Padrós Salvatella la defensa manifestant que havent-se de buidar sovint els pous morts de la Plassa Mercat, era de necessitat la construcció de dugues cloaques als carrers de la Pietat y Mar.

En Casas pregunta si aquesta proposició passarà a informe de la Comissió d'Hisenda.

Després de breus paraules del president assentint-hi, es presa en consideració.

—S'aprova una proposició de la Comissió de Foment sobre l'estudi d'escoles professionals, invertint-hi la cantitat de 4,000 ptes. consignades per aquest fi en el pressupost.

—S'acorda, a petició de la presidència, demanar exempció de subasta pera l'adquisició dels aparells y demés components pera'l funcionament del Laboratori.

—S'acordá, després de parlar en Padrós Salvatella y el president, que's reparteixi l'aigua del comú entre'ls propietaris y l'Ajuntament, puig actualment escaseja.

—S'aproven les nómines de la brigada eventual de la setmana passada: els jornals pugen 53 ptes. y els carros 128 ptes.

—La presidència manifesta haver rebut un ofici del Govern civil recomanant la constitució d'una Junta pera recollir socors pera les víctimes de Melilla y demana que l'Ajuntament l'encapsali ab una cantitat.

Es presa en consideració y passa a la Comissió d'Hisenda pera que senyali quant se pot invertir.

—En Miralles demana l'ampliació d'un acort del Ajuntament anterior referent a nova alineació del carrer de Santa Madrona, entre'ls carrers de Torrebadal y Triomf.

S'acorda de conformitat.

Sobre una destitució.—En Pujol posa en coneixement del Consistori que en virtut de les facultats que li concedeix la llei, havia destituït al qüefe del personal de Consums. Manifesta que encara que no ve obligat a especificar les causes, particularment donará compte als regidors dels motius d'aquesta destitució.

En Padrós Vidal trova poc espícites les manifestacions d'en Pujol, y demana an aquest que les amplii. Encara, diu, que l'Arcalde pugui tenir facultats pera destituir a un empleiat armat, els regidors tenen el dret de sapiguer quins son els motius que l'han induït a pendrer aquesta resolució. Manifesta que malgrat esser empleiat armat, el destituït perteneix a un ram d'administració, necessitant per tots aquests motius sapiguer si l'Arcalde ha estat just o injust.

Abandona la presidència en Pujol y passa a ocupar-la en Doménech Renóm,

En Pujol, desde un escó, contesta repetint lo que ha dit y manifestant que'ls motius afectan a la vida privada, lo qual no pot dir sino particularment. Segons diu, desde que fou nomenat dit individu hi va haverhi com una especie de «cisma» en el resguard, havent vingut ara ell a corretgirho pera que els incidents no prenguessin peu. Acaba dient que pot haver-se equivocat, empró, afegeix, que l'esmentat empleiat havia perdut la forsa moral dels demés del ram, no existint per aixó el respecte entre ells.

Intervé en Serra, qui comensa dient que no sap si es president de Consums en Doménech Renóm o en Pujol, puig no havent vingut cap queixa a la Comissió d'aquest empleiat se l'ha destituït. Qui va treure forsa moral an aquest, va dient, es el president de la Comissió senyor Doménech, quan a primers d'any va nomenarse un individu que li portés tots els datos del servei. Avans, diu, que treurer forsa moral a un empleiat se'l destitueix. La majoria, segueix dient, necessitava aquesta víctima pera que'n segueixin d'altres, que servirán, afegeix, pera complir compromisos contrets en les eleccions.

Diu que an aquest empleiat va demanárseli la dimissió, pera aixís poguer comensar la destitució d'altres empleiats; fent càrrecs per aixó an el senyor

Doménech Renóm, lloant al ensemple l'enteresa d'aquest empleiat, que ha suportat durant tres mesos les impertinències del president de la Comissió.

En virtut del procedir del Alcalde, va dient, la Comissió sobra, puig malgrat tenir la responsabilitat del Ram de Consums desconeixia aquella destitució, ab més raó quant, segons l'ofici que ha rebut l'empleiat, se'l rellevava per deficiències en el servei.

Acaba fent veure les anomalies que's cometen en el nomenament de guardes sense respectar l'escalafó.

Parla a continuació en Pujol, el qual nega que hi hagi hagut abusos en els nomenaments, dient, ademés, que al esmentat quefe no se li treia cap atribució. Torna a manifestar que privadament exposarà els motius, puig el decoro proibeix dirlos en públic.

En Padrós Vidal fa veure la contradicció del Alcalde, car mentres en el ofici se diu per deficiències del servei, ara diu que son d'ordre privat y moral, coses al seu entendre que deuen haver d'anar completament separades. Les paraules del Alcalde, va dient, tiran a terra l'honra d'una família, traient-li sense previ estudi de les faltes, el pa y el sosteniment d'aquella. Acaba proposant que s'acordi haver vist ab disgust l'actitud del Alcalde.

Parla després en Serra repetint aquestes darreres manifestacions d'en Padrós, y diu, ademés, que en Pujol no sostindria lo que diu davant dels tribunals.

En Costa trova bé que en Pujol vetllí pera l'honorabilitat dels empleiats, empró si aixís ho fa ab un, ho havia de fer ab altres que han perdut la forsa moral permetent, y qui sap col·laborant, a l'immoralitat de la nostra ciutat, ab l'instal·lació de cafès de camareres, aont s'hi donen espectacles indecorosos, pervertint y explotant a la joventut. ¿Per qué no fa aixó en Pujol? pregunta ¿Per qué no procura rellevar del seu càrrec an aquells que aixís obrin? Ee Pujol n'està enterat d'aixó, diu, y no hi posa remei. De seguir, afegeix, aixís, potser algún dia tindrà ocasió d'ensenyar una fotografia, aont hi veurà l'Alcalde les indecències que's cometen en els esmentats llocs y de les quals en son responsables alguns empleiats. Enten que avans de la destitució, s'ha d'instruir per la Comissió un expedient pera depurar faltes.

Intervé en Casas, qui comensa dient que tractarà ab reserves aquest assumpte, puig recorda que hi havia qui feia correr entre'l públic que l'esmentat empleiat era l'escut pera fer l'esquerre matute, l'any passat. Avans, diu, de destituir ab forma tant irada a un empleiat, podria haverse donat a la Comissió, les explicacions que ara promet l'Alcalde donar als regidors. Afirmar que'n en el Cos no hi regna descontent desde que se sortejen els llocs aont han de prestar servei. Enten que no pot desaprovat ni aprovar la conducta del Alcalde mentres aquest no expliqui aquells contundents motius, aixís com també es sentar un mal precedent la desti-

tució de empleiats pera ocupar-ne de nous. Acaba preguntant al Alcalde si segons lo que'n resulti de l'entrevista ab els regidors rectificarà el seu procedir.

En Pujol protesta y demana es retirin les paraules d'en Serra y d'en Padrós sobre el que ell ab aquesta destitució ha tirat l'honra d'una família per terra. Es posa a la disposició d'en Costa pera corregir els abusos que ha denunciat.

Intervé en Nadal, el que després de dir que creu que l'Alcalde posarà fi a l'immoralitat, presenta una proposició en sentit contrari a la d'en Padrós Vidal.

En Serra y en Padrós Vidal no volen retirar les paraules que han dit perque entenen que son conseqüència de les pronunciades per en Pujol. Aquest, diu en Padrós, ha prejudicat la qüestió sense tenir una verdadera convicció de lo que diu, no havent obrat per aquest motiu ab prudència.

En Casas demana an en Pujol y an en Nadal que apleassin per vuit dies la votació de les seves proposicions pera escoltar avans a l'Alcalde.

En Padrós requereix del Alcalde que digui si rectificarà en cas de no resultar certs els càrrecs.

En Pujol defuig de contestarho, manifestant que escoltarà a tothom, empró que's reserva adelantar lo que farà.

En Padrós insisteix y en Pujol repeteix lo dit, accedint després el primer y també en Nadal en apleassar les llurs proposicions.

Y s'acaba l'incident.

Mocions.—En Serra demana es posin fanals en la Riera de Sant Joan y en el carrer de Wifret. També demana una font pera la primera via.

Li contesta en Nadal, donantli explicacions y demanant la cooperació dels regidors pera que ajudin a la tasca de la Comissió en l'assumpte de posar fanals y fonts.

—En Padrós Vidal prega al Alcalde que miri si es poden fer desaparèixer les piles de grava existents a la carretera, casi tocant a la fàbrica Mercader.

En Pujol contesta que farà lo que podrà.

—En Costa demana que'n la Riera de Sant Joan s'hi fassi una acera com la d'en Folch.

En Pujol promet mirar de complaurel.

Y s'aixeca tot seguit la sessió.

NOVES

CENTRE CATALANISTA «GENT NOVA» — *Teatre.*— Demà a dos quarts de quatre de la tarda tindrà lloc en nostre Centre una escullida funció teatral a càrrec de la Secció Dramàtica del mateix, la qual posarà en escena l'hermós drama en tres actes den Xavier Godó, *Els dos crepuscles*, acabant ab la bonica comedia en un acte den Manel Folch y Torres, *La savia casualitat*.

Per encàrrecs dirigir-se al conserge.

FESTA.—El diumenge dia 14 del corrent tindrà lloc en nostre Centre una Festa literari-musical en la que hi pendrà part a més d'altres importants

elements el distingit professor y concertista de piano de nostra ciutat en Salvador Valls.

**

CENTRE BADALONÍ.—La companyia Terrades-Casas representarà en el teatre d'aquest Centre el diumenge dia 14 del corrent, les comèdies *Gent d'ara* y *L'Himne den Riego*.

**

Festivitat de Pascua

Inmens assortit en MONAS de totes classes desde 25 cèntims a 50 pessetes. Juguets variats y ab moviment propis pera aquesta festivitat.

Se serveix a domicili.

Colmado y Confiteria.

Colmado Lligoña — Plassa Mercat, 17.

**

MITIN ESPERANTISTA.—La nova agrupació esperantista «Badalona Stelo» del Centre «Politécnich» de nostra ciutat celebrarà avui dissapte a dos quarts de deu de la vetlla, la seva inauguració ab un mitin de Propaganda esperantista el qual tindrà lloc en el local de dit Centre, carrer de Sant Pere, 86.

Hi pendrán part además d'altres oradors els distingits advocats en Frederic Pujolá y Vallés y en Rómulo Rocamora, assistinthi además representacions de agrupacions esperantistes de Barcelona.

**

DESCANS DOMINICAL.—Per disposició del Arcalde senyor Pujol el diumenge passat se complí en nostra ciutat el descans dominical.

**

«*Demaneu Sal Vichy-Etat pera begudes. Comprimits Vichy-Etat, efervescents y Pastilles Vichy-Etat en els seus envases d'origen.*»

Refuseu tota imitació.

**

OBITUARI.—Ha mort en aqueta ciutat, el conegut comerciant en Pere Martí Rosés (E. P. D.), pare amantíssim de nostre volgut amic y company de causa en Josep Martí y Amat.

Era el finat un temperament verdaderament comercial logrant ab son esforços que la seva casa assolís un nom molt recomanable entre les millors del seu ram. Y com a particular era volgut per totes les seves amistats y relacions, com ne fou una prova l'acte del enterrament que va veures concorregudíssim.

A la seva viuda, fill, filla política, nebots y demás parents fent present la part que prenem en el dol causat per l'irreparable pèrdua soferta.

**

L'important revista ilustrada *EL HOGAR Y LA MODA* el dia 7 del corrent comensà a publicar la interessant novela de Jordi Ohmet, *EL DOCTOR RAMEAU*.

**

RELLIGIOSES.—El dijous y divendres prop passat se celebraren les processons de consuetut. La primera va veures molt p.c concorreguda, assistint a la del endemà al matí, la del Via Crucis, un bon nombre de fidels.

Les ceremonies de Setmana Santa celebrades, en ocasió de la diada en les iglesies de nostra ciutat, se vegeren sumament concorregudes y mol visitats el monuments aixecats en cada una d'elles y en els convents de la localitat. En els oficis del Dijous y Divendres Sant en l'iglesia de Santa Maria, hi varen assistir els regidors senyors Doménech Renóm, Clarós, Nadal, Miralles, Borbosa, Padrós Salvatella, Lluçia Planas y Doménech Galcerà presidits per l'Arcalge en Martí Pujol.

**

ESTADÍSTICA.—Durant el passat mes de Mars hi ha hagut en nostra ciutat: 55 naixements, 34 defuncions y 9 matrimonis.

**

AVIS.—Junt ab aquest número repartim a nostres subscriptors una fulla de la «Societat Catalana d'Edicions.» En ella s'hi detalla l'orientació que segueix aquesta meretíssima societat editorial que ja compta ab nombrosos subscriptors, y que es mereixedora del concurs de tots els catalans que estimin la literatura y cultura de nostra volguda terra.

**

PREC.—Cridém l'atenció del senyor Arcalde sobre la colocació de la grava pels carrers, puig la major part de vegades la tiran y la deixen estar sense quasi bé arreglarla, resultant aixó en perjudici del veïnat y sobre tot del Municipi car se fá feina en vá.

**

«*Les mellors aigues alcalines Vichy Hôpital (estómac), Vichy-Célestins (ronyons), Vichy-Grande-Grille (fetxe), son insustituïbles.*»

Refuseu tota imitació.

**

CENTRE D'ESTUDIS PSICOLÓGICS.—Demà a la tarda tindrà lloc en aquest Centre una festa literari-musical.

**

Una bona colocació s'obté més fàcilment essent un bon mecanògraf; per aixó La Academia Mercantil, Passeig de Martínez Campos, núm. 16 ha instalat una Secció de Mecanografia ab tots els avenços moderns, establintse classes especials pera senyoretes.

**

PERIÒDICS NOUS.—Ha comensat a publicarse a Barcelona un setmanari il·lustrat *La Barricada*, del qual hem rebut el primer y segon número els que resulten interessants.

Li desitjém llarga vida.

—S'ha publicat el primer nombre de l'important *Revista de Catalunya* de Barcelona en la que hi col·laboren les mellors firmes en literatura arts y política.

**

«*LA ACTUALIDAD*».—El número darrer d'aquesta important revista il·lustrada de Barcelona conté una extensa informació gràfica del successos d'actualitat a més de un bon nombre d'articles firmats per distingits escriptors.

**

CENTRE D'U. F. N. R.—Demà a la tarda tindrà lloc en aquest Centre un gran concert de cant y piano en el que hi pendrán part els distingits artistes senyors Cendra (tenor), Batlle (barítono), Gelambi (piano) y nen Simomini (piano), els quals executaran escullides composicions.

**

GRAN CASSINO.—Aquesta societat celebrarà lluits balls demà tarda y nit y passat demà tarda, corrent el programa a càrrec de l'orquestra Tell y Jofre, de Mataró.

Demà a la nit tindrà lloc un escullit concert en el saló del cafè.

La sala estarà artísticament adornada y alfombrada per l'acreditat adornista senyor Viada, de Mataró.

**

CASSINO APOLO.—Demà y passat demà aquesta entitat celebrarà escullits y lluits balls.